

Nr 48.

Ankom till riksdagens kansli den 12 maj 1944 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående revision av gällande jaktlag, jaktstadga och fridlysningsbestämmelser, m. m.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 409, av herr *von Friesen* har hemställts, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande genomförandet av i motionen framlagt förslag till revision av gällande jaktlag, jaktstadga och fridlysningsbestämmelser, m. m.

Beträffande de skäl som anförts till stöd för nämnda yrkande hänvisas till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat utlåtande i ärendet av domänstyrelsen, som därvid tillika överlämnat yttrande av Svenska jägareförbundet.

Svenska jägareförbundet har avstyrkt bifall till motionen och anfört i huvudsak följande:

De förslag motionären framför om ändringar i jaktlag och jaktstadga, torde ha varit föremål för grundlig prövning och övervägande vid tillkomsten av 1938 års lag om rätt till jakt jämte därtill hörande författningar.

I nu gällande jaktlag och jaktstadga torde även de synpunkter och önskemål motionären åsyftar ha tillgodosetts, så långt detta av praktiska hänsyn är möjligt och för närvarande lämpligt.

Enligt 3 § jaktstadgan är det sålunda förbjudet att utöva jakt med gift, spjut eller pil, ävenså med grop, stock, sax, snara, limspö, flak, fälla, giller eller annat fångstredskap, varmed djur kunna dödas eller lemlästas. Undantag äro medgivna i en del särskilt angivna fall (6 §), då sådana jaktmedel, ehuru i och för sig mindre tilltalande, måste anses nödvändiga och berättigade i brist på andra effektiva medel till skydd mot vissa för särskilt lanthushållningen eller fisket skadliga djur. Så t. ex. må gift användas endast för dödande av kråka och skata, råttor och möss, sax för fångande av varg, järv och säl samt för oskadliggörande av utter, dock endast vid vatten där fiskodling bedrives. Sax må även användas för fångande av räv och hermelin samt smärre pälsbärande djur i de fyra nordligaste länen. Andra undantag berörande t. ex. rätt att använda snaror för fångande av smärre vilt ovan odlingsgränsen i Norrbottens och Västerbottens län och inom skydds-

skogsområdet i Jämtlands län torde uteslutande motiveras med där bosatt befolknings beroende av detta fångstmedel för näringsfång.

Strävandet efter jaktens humanisering i öfrigt synes likaledes i den nya jaktstadgan ha tillgodosetts med bestämmelser i antydd riktning, så långt det av praktiska hänsyn är lämpligt och möjligt att genom direkta lagstiftningsåtgärder överhuvud taget åstadkomma en förbättring. Fråga om minimiålder för rätt att bedriva jakt, liksom kompetensprov för sådan rätt, har även varit föremål för tidigare prövning och överväganden, men har av praktiska skäl måst förkastas. Man har härvid icke blott att taga hänsyn till svårigheten att genom ett prov bedöma en jägares ansvarskänsla och omdömesförmåga, som för jaktutövning torde vara av större betydelse än själva skjutskickligheten, utan även att beakta vederbörandes kännedom om jaktlagar och villebråd m. m. Även om de senare detaljerna väl skulle kunna göras till föremål för särskilda prov, skulle härför krävas en organisation, som ej stode i rimlig proportion till, vad därmed vunnos.

Fråga om viss minimiålder för rätt att utöva jakt till förekommande av olyckshändelser vid jaktutövningen har även tidigare varit under diskussion, men fallit på sin egen orimlighet. De flesta och farligaste olyckshändelserna vid jaktutövning, t. ex. vid älgjakterna, torde utan tvivel mest vållas av personer, som först på äldre dagar eller »vid mera mogen ålder» börjat ägna sig åt jaktutövning, och just därför brista i omdömesförmåga. Det torde nämligen förhålla sig så, att den som från tidiga ungdomen — medan han ännu är mottaglig för direktiv och undervisning eller överhuvud taget låter sig handleda — får ägna sig åt jaktliga intressen, oftast blir en mera både kunnig och omdömesgill jägare, än den som först vid mera framskriden ålder börjar ägna sig däråt.

Motionären har även framhållit önskvärdheten av en noggrann inventering av stammarna av olika slag av vilt. I anledning härav får förbundet meddela, att förbundet sedan många år, efter inhämtande av statistiska uppgifter från länsjaktvårdsföreningarna, årligen upprättat en sammanställning över viltförekomsten i skilda delar av riket. Ehuru denna statistik givetvis är behäftad med brister, torde den dock i stort giva en god bild av viltförekomsten i riket och kunna ligga till grund för bestämmandet av lämpliga fridlysningstider.

En inventering som motionären tänkt sig torde, ehuru ytterst arbetskrävande och kostsam, ej bli av större bestående värde för bedömandet av hit hörande frågor, särskilt med hänsyn till det kända förhållandet att vissa villebrådsarter icke äro stationära.

Vad slutligen angår de av motionären föreslagna ändringarna i nu gällande fridlysningstider, förefalla desamma föga verklighetsbetonade och synas ej heller ägnade att tillgodose vare sig naturvårdens, jaktvårdens eller lanthushållningens legitima intressen. Enligt förslaget skulle sålunda åtskilliga skadedjur såsom räv, duvhök och sparvhök ävensom i viss mån kråka och skata m. fl., vilka innebära allvarligt hot mot inte blott jaktvård och lanthushållning utan även indirekt mot det djurliv, som man från ren naturskyddssynpunkt kan önska främja, vara fridlysta under våren eller den tid, då deras efterhållande ofta är som mest behövt eller kan göras som mest effektivt.

Även övriga förslag till jämkningar i nu gällande fridlysningstider synas förbundet vara obefogade eller olämpliga.

I motsats till motionären hyser förbundet den uppfattningen, att de nu gällande fridlysningstiderna, som ju för övrigt vid behov och efter sakkunniga

institutioners — berörande såväl jakt som lanthushållning och naturskydd — hörande eller initiativ bruka underkastas revisioner, särskilt under allra senaste åren möjliggjort en ej oväsentlig ökning av olika slag av villebråd. Möjligt är att propaganda och upplysning med därav följande djupare förståelse, ansvarskänsla och respekt för gällande lagar härtill varit en mera bidragande orsak än själva fridlysningslagstiftningen i och för sig. Det förefaller också förbundet, som om motionens ideella syftemål bättre skulle kunna tillgodoses på den vägen än genom den föreslagna ändringen i nu gällande stadgar.

Domänstyrelsen har i huvudsak anslutit sig till vad jägareförbundet anfört och avstyrkt bifall till motionen.

De förslag som framföras i motionen äro synnerligen vittomfattande. Sålunda föreslås att med ändring av nu gällande bestämmelser i jaktlagen och jaktstadgan dels all fångst av däggdjur och fåglar med gift, saxar, lämmar och snaror skulle helt förbjudas, dels jakt med drivande hund tillåtas endast på jaktområde med viss minimiareal, dels ock vissa föreskrifter till motarbetande av djurplågeri och vårdslöshet vid jakt utfärdas. I sistnämnda syfte borde enligt motionärens mening föreskrivas kompetensprov för alla som vilja utöva jakt samt utfärdas ansvarsbestämmelser liknande dem, som gälla vid framförandet av motorfordon, för förtäring av spritdrycker under eller i omedelbart samband med jakt. Slutligen föreslås helt förändrade fridlysningsstider för vissa djurslag.

Utskottet.

Såsom framhålles av Svenska jägareförbundet synas de förslag till ändringar i jaktlag och jaktstadga som sålunda framlagts i allt väsentligt ha varit föremål för prövning och övervägande vid tillkomsten av de nu gällande författningarna. Utskottet är av den uppfattningen att de önskemål som framförts av motionären därvid blivit tillgodosedda, så långt som för närvarande är möjligt och lämpligt. I fråga om vad som i motionen föreslås för att främja nykterhet vid jakt får utskottet uttala, att utskottet givetvis kan giva sin anslutning till alla åtgärder, som kunna vidtagas för att höja jägarnas omdömesförmåga och ansvarskänsla. Då utskottet emellertid förutser avsevärda svårigheter beträffande det ifrågavarande förslagets genomförande samt dessutom anser, att det angivna syftet bättre torde kunna uppnås genom upplysning och propaganda, kan utskottet icke tillstyrka utredning i frågan.

Beträffande de föreslagna ändringarna i fridlysningsstiderna får utskottet erinra om att med undantag för vad som gäller björn, lo och örn falla bestämmelserna angående fridlysningsstider för vissa djur och djurslag helt under Kungl. Maj:ts lagstiftning. Stadgandena i ämnet pläga årligen på förslag och efter hörande av sakkunniga myndigheter underkastas ändringar i anslutning till rådande förhållanden. Det synes motionären obetaget att i dylikt sammanhang göra sina synpunkter gällande hos Kungl. Maj:t.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att motionen II: 409 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 12 maj 1944.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se utlåtande nr 45.